

angels. 25

Disputatio tricesima quarta

DE IVRE DELI.
BERANDI ET ADQVIREN-
da vel omittenda hereditate.

*Ex libro 18. ff. tit. 8. & lib. 19. ff. tit. 2. lib. 6.
Cod. tit. 30. & 31. desumpta.*

Quam.

SVB PRAESIDIO VIRI CLA-
RISSIMI CONSULTISSIMI QVE D.
PAVLI GRASECCII I. V. D. ET
inlytæ Argentiniensis Academiz
professoris ordinarij

Defendere conabitur.

ANDREAS DELLER LINDAVIENSIS.

Ad diem 24. Aprilis horâ & loco consuetus.

Argentorati, excudebat Antonius Bertramus
M. D. XCV.

MAGDEBVRGENSIS
LITERARIA

PIETATE, ERUDITIONE,
AC VIRTUTE PRESTANTISSIMIS.

D N. IOHANNI HVLDRI-
cho Eggero.

E T

D N. CHRISTOPHORO SAV-
TERO IVRIS VTRIVSQ. STUDIO-
sis, amicis charissimis.

Disputationem hanc in
amicitiæ vinculum.

D D.

Andreas Deller
Lindauiensis,

DE IURE DELIBERANDI

Thesis I.

1. Vperius de institutione & substitutione heredum: nunc de ipsa aditione. Cum a. hereditatem adire absq; magna deliberatione non prudentis sit hominis (omnibus enim obstringitur creditoribus hereditariis, etiam si hereditas soluendo non sit l. quæ dotis 33. ff. soluto matrim.) de ipso iure deliberandi nonnulla præmittemus.

2. Ius a. deliberandi est facultas iure heredi cōcessa ut intra certum tempus consultare & perquirere possit, an hereditatem sibi ex testamento vel ab intestato delatam adire an verò repudiare velit l. Aristo. 5. ff. b. t.

3. Deliberare possunt omnes heredes instituti siue sui iuris sint, siue alterius potestati subiecti.

4. Qui sui iuris sunt, omnino ius deliberandi habent l. cum in antiquis 19. in pr. ff. b. t. & extraneis, inst. de hered. qual. & diff.

5. Olim quidem iure ciuili heredi necessario facultas deliberandi non dabatur: at quia iure Prætorio abstinenti potestatem habet, idcirco & ipsi quoq; ius deliberandi competit l. ait prætor i. cum l. seq. ff. b. t.

6. Alterius potestati subiecti sunt serui filii familias, pupilli & minores 25. annis.

7. Si seruus heres fuerit institutus, non ipsi seruo sed eius domino ius deliberandi datur l. 1. ff. b. t. quia seruus pro nullo habetur, & hereditas ipsis aduentibus acquiritur domino.

8. Filiofamilias herede instituto, quantum ad profectitiam hereditatem attinet, sicut neuter sine altero eam vel adire vel repudiare potest l. vlt. C. de bonis quæ liber. ita quoq; non vni soli sed viri q; ius deliberandi est concedendum.

9. In aduentitia verò hereditate cum filius fam. solus eam adire possit, merito quoque soli ius deliberandi competit d. l. vlt. C. de bon. quælib. D. Obrecht. disþ. de heredum inst. 11. 11. 470

10. Pupilli & minores 25. annis si heredes instituti fuerint, non ipsis sed ipsis nominetutoribus & curatoribus ius deliberandi datur l. ait Prætor 7 ff. h. 1.

11. Fideicommissario vniuersalicum heredis loco habeatur, & restituta hereditate onera subeat hereditaria & restituta. Inst. de fideicommiss. heredit. & illi quoq; ius deliberandi competit.

12 Aliud in legatario dicendum cui cum legatum damnosum esse nō pos-
sit, nec etiam ad æris alieni exsolutionem teneatur l. si hereditatem 32. ff.
Mandati, merito etiam nec ius deliberandi ei competere debet gl. in l. i. verb.
petet ff. h. t. Sichard. in Rubr. h. t. n. 3.

13 Obiectum iuris deliberandi est delata hereditas. Hac autem ut delata
dicatur duo requiruntur, mors naturalis eius de cuius hereditate agitur, et
quod heres adire possit.

14 Forma in eo consistit, ut heres institutus de hereditato sibi delata in-
tra certum tempus, perpensis rebus, rationibus & instrumentis heredita-
tis, deliberet an hereditatem adire velit nec ne.

15 Hoc tempus ad deliberandum olim iudicis arbitrio fuit relatum l. i.
ff. h. t. Deinde ad imitationem editi successorij constitutum est, ut non pau-
ciores quam centum darentur dies l. 2. ff. h. t. & ibi Dd. argt. l. si curatoris.
9. C. eod. Sichard. in Rubr. n. 5.

16 Edicto enim successorio, quod creditorum hereditariorum gratia pro-
positum erat, extraneis heredibus centum dabantur dies: liberis vero & pa-
rentib. vnius anni spatium.

17 Postea Imp. Iustin. nouem menses & non maius tempus ad deliberan-
dum dedit: nisi ab Imperiali culmine id fuisset impetratum: quo casu unum
concessit annum l. vlt. s. & haec quidem C. h. t. gl. in verb. deliberare & Dd.
in s. extraneis. Inst. de hered qual. & diff.

Questio. 18 Queritur an sepius ad deliberandum tempus dandum sit: an v. semel
datum sufficiat? Non longius sine magna & graui causa esse concedendum
afferimus l. 2. & D. ff. h. t. l. vlt. s. & haec quidem. C. eod.

19 Si plures heredum fuerint gradus, per singulos gradus haec temporis
obseruabitur præfinitio, ut tempus detur ijs, qui sunt in primo gradu, & ijs
exclusis concedatur etiam sequentibus l. pen. ff. h. t.

Effectus. 20 Effectus iuris deliberandi præcipue sunt quatuor. Primus est, ut heres
interim deliberare possit, an expediatur ei adire hereditatem, an potius eam
repudiare: intra quod tempus non solum creditoribus, sed etiam heredi-
stituto instrumentorum inspiciendorum copia & ratio rerum heredita-
tarum facienda est l. Aristo. 5. ff. hoc tit. l. Aristo. 28. cum II. seqq. ff. de ad-
quir. hered.

21 Alter effectus est, ut heres post lapsum tempus, si non repudiauerit
hereditatem neq; etiam adierit, in solidum creditorib. hereditariis obliga-
tur l. vlt. s. fin a. hoc aliquis inf. C. h. t.

Nisi

22 Nisi heres ille substitutum habeat. Si enim habet substitutum, non est dicendum post tempus lapsum, quod ad deliberandum ei datum est, eum pro herede habendum esse. Fieret enim iniuria substituto, qui forte hereditatem adire cupit l. quam diu 69. ff. de Adquir. hered.

23 Tertius est ut heres, cui ad deliberandum tempus datum est, nihil interim ex bonis hereditariis alienare aut minuere possit nisi decreto Prætoris interueniente & cum causa cognitione l. Aristo. 5. S. 1. & l. ait Prator ff. hoc tit.

24 Quod si curator bonis fuerit datus ille res hereditarias deteriores interim futuras absq; decreto Prætoris vel causæ cognitione vendere potest. Officium enim hoc est curatoris bonis dati l. si quis instituatur 23. S. item si in fin. ff. de hered. instit. l. inter bonorum 48. ff. de Administ. tutor.

25 Quartus est, ut si cui delata fuerit hereditas & is suus sit vel extraneus ius deliberandi ad suos transmittat heredes, ut intra illud tempus, quod ex anno supererat adire possint l. cum in antiquiorib. C. b. t.

26 Ut autem hoc ius transmitti possit requiritur, ut hereditas neque adita sit neque repudiata ab herede, & ut sit delata l. vnic. §. in nouissimo C. de caduc. tollend. heresq; intra annum deceperit; quia si post annum deceperit ius transmissionis cessat d. l. cum in antiquiorib. C. h. t.

27 An voluntas & scientia heredis necessaria sit auditatur? Negatiuam Questio- cum Duar. h. t. c. vlt. & D. Obrect. disp. de hered. instit. th. 510. & seqq. tuebimur.

28 Hodie tamen non admodum necessaria est haec deliberatio, propter re- De confe- medium inuentarij ex beneficio Iustiniani introductum. ctione &

29 Si quis namq; inuentario confecto hereditatem adierit, ultra vires iure inuen hereditatis non obligabitur l. vlt. C. de Iure delib. S. sed nostra benevolentia tarij. Inst. de hered. qual. & diff.

30 Confidere inuentarium coguntur omnes defuncti heredes primo gra- Causa ef- du instituti & substituti tam directo quam per obliquum ut sunt fideicom- missarius vniuersalis, vulgaris vel pupillaris substitutus d. l. vlt. C. h. t. Myn- sing. in S. sed nostra Inst. de hered. qual. & diff.

31 Non autem legatarius vel donatarious quia ad aeris alieni exsolutionem non tenentur l. si hereditatem 32. Mandati l. aeris alieni. C. de donat.

32 Nec tamen omnes heredes, nisi sint maiores 25. annis. Vnde nec pupil- lis, furiosus, fatuus vel ægrotus confidere inuentarium possunt, sed illorum loco tutor, curator, procurator, &c. arg. Nou. 1. c. 2. S. 1.

Obiectum. 33 Inserenda inuentario sunt omnes restam mobiles quam immobiles & iura quoq; omnia quæ tempore mortis reperta fuerint d.l. vlt. §. sin a. dubius C. de iure delib. l. si de eo §. si forte ff. de acquir. vel amitt. poss. l. & non tantum 19. in pr. ff. de petit. hered.

34 Sitamen bona fide res aliquæ omissæ fuerint non vitiant quidem inuentarium l. si seruum 70. §. amouere ff. de acquir. hered. l. quamuis 32. ff. de condit. & demonst. sed si ad heredis peruererint notitiam, priuata autho-ritate (assumptis tamen Notario & duobus testibus) inserenda sunt.

Quest. 35 An & fructus, qui post mortem testatoris ante aditam hereditatem ex rebus hereditarijs prouenerunt inscribendi sint controuertitur? Affirma-mus cum Sichard. in d.l. vlt. n. 11. Corras. de inuent. n. 23. arg. l. seruus. 39. ff. de leg. 2. l. hereditas 34. ff. de acquir. rer. dom.

Forma. 36 Ad confectionem inuentarij primo requiritur ut heres, ex quo sibi de-lata am scit hereditatem intra 30. dies inuentarium inchoet intra 60. v. per-ficiat: sicq; intra tres menses inuentarij confectionem impletat Auth. sed cum testator ubi gl. in verb. statutum C. ad l. Falcid. l. fin. §. sin a. dubius ubi Sich. n. 1. Mynsing. in §. sed nostran. 3. & 4. Inst. de hered qual. & diff.

37 Quod si tota hereditas, vel pars eius maxima in alia prouincia ex-i-stat, vnius anni spatium à morte testatoris concedi solet d.l. vlt. §. sin a. locis & §. donec tamen C. de iure delib.

Questio. 38 Quando hoc tempus heredi currat controuertitur? Ab eo tempore quo heres sibi delata am scit hereditatem currere statutus, per d.l. vlt. §. sin a. dubius C. de iur. delib.

39 Secundo requiritur, ut citentur legatarij, fideicommissarij, credito-res & omnes alijs ius aliquod in hereditate defundi prætendentes d.l. vlt. §. sin a. dubius C. d.t. arg. l. Nam & Diuus 39. ff. de Adopt. gl. in Auth. sed cum testator in verb. legatariorum C. ad l. Falcid.

40 Vel ijs absentibus citandi sunt ipsorum amici, & in horum etiam de-fectum tres testes, qui omnium absentium præsentiam supplent d.l. vlt. §. sin a. arg. l. hac a. 5. ff. Quis h. ex causis in poss. eat. §. si vero absunt in Auth. de hered & Falcid.

41 Tertio, ut heres completum inuentarium propria manu subscribat d.l. vlt. §. sin a. dubius C. b.t.

42 Quod si scribere nescit Notarius publicus confectioni inuentarij ad-bibitus ipsius nomine subscribet, non vero procurator d.l. vlt. §. subscriptio-nem C. de iure delib.

Quarto,

43 Quarto, ut sub praesentia Notarii publici conficiatur: tres testes actui adhibeantur, signumq; crucis apponatur d. l. vlt. S. sin a. dubius & seqq. C. h. t. S. si v. absunt, Auth. de hered. & Falcid.

44 Crucis etiam appositionem ita necessariam esse, ut eius omissio inuen- Dubium. tarium vitiet concludimus, per d. L. vlt. S. sin a. dubius D. Obrect. disp. de hered. instit. th. 562. cum seqq.

45 Hodie tamen de consuetudine tot solennitates non amplius adhiben- tur. Mynsing. d. S. sed nostra n. 8. Schneid. S. extraneis n. 17. & 18. Inst. de he- red. qual. & diff. Et propterea sufficit secundum usitatum morem patriæ & Notariorum consuetudinem inuentarium conficere. Bald. in Auth. sed cum testator n. 8. C. ad l. Falcid. Sichard. in d. l. fin.

46 Effectus inuentarii sunt primò ut heres creditorib. hereditariis ultra Effectus. vires hereditatis non teneatur d. l. vlt. S. & si prefatam C. h. t.

47 Secundo, ut aduersus legatarios beneficio legi Falcidiæ uti possit, & retento quadrante Falcidiano relicta legata præstare d. l. vlt. S. & si prefatam.

48 Tertio, creditorib. & legatariis primò venientibus soluere potest, & si nihil reliquum sit; nec postea creditoribus superuenientibus aduersus heredem datur actio d. l. vlt.

49 Quarto heres luendi æris hereditarii causa, potest res hereditarias sine subhastatione vendere, nec contra emptorem creditorib. venire conce- ditur d. l. vlt. S. sin a. creditores.

50 Quinto actiones quas contra defunctum heres habebat non confun- duntur, sed par ipsi cum ceteris creditorib. manet conditio d. l. fin. S. in com- putatione C. h. t. vbi Sichard. Schneid. d. S. extraneis n. 25. & 26. Inst. de he- red. qual. & diff.

51 Sexto, heres confessio inuentario ante omnia funeris detrahit impen- das: item que circa confectionem inuentarii, insinuationem & publicatio- nem testamenti fecit d. l. vlt. S. in computatione C. h. t. S. cum autem Instit. ad l. Falcid. l. pen. ff. de relig. & sumptib. fun.

52 Heres a. omnes hos effectus & si qui sunt alij inuentario non confessio perdit, & sic absq; deliberatione hereditatem adit: quia qui spernit legem negligitur à lege l. auxiliu 37. ff. de Minorib. gl. in l fin. S. sin v. postquam in verb. consueuerunt C. de iure delib.

53 Grauissima inter Dd. est controuersia an quemadmodum Falcidiæ ita quoq; perdatur Trebellianica & legitima iure naturæ debita? Sunt qui affir-

matinam tenet Ang. in S. extraneis n. 4. Inst. de hered. qual. & diff. gl. in §.
si vero expressim, auth. de hered. & Falcid. per l. si ut allegas C. ad l. Falci-
diam. Sunt qui negatiuam communem dicunt. Laur. Kirchou. recept. sen-
tent. cent. 4. concl. 90. Soc. Iunior. recept. sentent. cons. 4. n. 19. Videbimus.
54 Hec de iure deliberandi & confectione inuentarij dicta sufficient:
hunc ipsam aditionem hereditatis tractabimus.

De Aditione hereditatis.

55 Adire hereditatem nihil aliud est, quam eam capescere, sc̄q; pro here-
de, id est, domino gerere. Vuesenb. in parat. h. t. n. 3. l. pro herede 20. & l. ge-
rit 88 ff. h. t. S. antep. & fin. Instit. de hered. qual. & diff.

Quomodo 56 Licet autem solo animo & nuda voluntate hereditatis aditio fieri pos-
hereditas sit (a) opus tamen est, ut ille animus & nuda voluntas vel verbis declare-
adeatur. tur vel factis, (6).

a) l. si auia. 6. C. de Iure delib. d. l. pro herede & l. gerit 88 ff. h. t.

b) l. reprehendenda 5. & ibi Dd. C. de Instit. & substit. l. recusari 95 ff. h. t.
l. potuit 5. C. de Iure delib.

57 Verbis, quando liberato animo quis dicit, se velle hereditatem Titij
ex testamento vel ab intestato adire secundum Dd. hic, post gl. & alios in
l. serui electione ff. de legat. 1.

58 Facto quando quis se pro herede gerit ut qui facit aliquem actum, qui
citra ius & nomen heredis fieri non potest ut est vendere & locare res here-
ditarias, creditorib. satisfacere hereditarijs, & c. d. l. 20. in pr. & S. Papinius
nus ff. h. t. l. 2. C. de iure delib.

59 Pro herede se gerere non tam facti est quam animi, id est, non tam ex
facto aliquo certo quam ab animo estimatur d. l. 20. in pr.

60 Quædam enim sunt, quæ heres facere non potest, nisi ut heres: quædam
quæ quovis modo, id est, siue suo iure siue nullo, siue alieno nomine siue suo
faciat, æquè facere potest etiam si heres non sit: quædam quæ alias ut heres
facere potest: alias non quasi heres.

61 Prioris generis exemplum est in l. pro herede S. Papinius ff. b. t. vbi
seruus testamento ea conditione manumissus est si decem heredi daret, isq;
conditionis implendæ causa dederit, heresq; ita acceperit, apparet eum pro
herede se gessisse.

62 Secundi, veluti si filius à liberto parentis officiales operas petat, vel si
mortuum inferat in sepulchrum hereditarium vel actione violati sepulchri
agat:

agat: hisce. n. casibus non videtur se pro herede gessisse d. l. pro herede 20. § si quid tamen h. t.

63 Tertij, quæ geruntur & administrantur in rebus hereditarijs, aut ijs quas heres putat hereditarias prout animo heres affectus est. Vide Donel. in comment. iur. ciuil. lib. 7. c. 8.

64 Ut acquiri possit hereditas quatuor necessario requiruntur. 1. vt he. *Forma*, reditas de latas sit. vel vt heres de latam sibi hereditatem sciat. 3. vt aditio- quæ quam declarat intra certum tempus, &c. 4. vt talis sit persona quæ ex aditio- tuor requiri ne obligari possit. sit a habet.

65 Tunc autem hereditas vel testamento vel lege alicui delata intelligi- 1. Requi- tur, cum eam adeundo consequi potest, quod fit, si is de cuius bonis agitur, situm. deceperit. l. delata 151. ff. de V. S.

66 Vnde si quis viuo patrefamilias dixerit se velle eius esse heredem here- ditatem illius aditione non acquiret: quia nondum delata est, nec vlla vi- uentis hereditas l. neminem l. quamdiu 39. l. plurium 70 ff. h. t. l. 1. ff. de hered. vèl act. vend.

67 Delatam etiam esse oportet iure seu ijs modis, quib. iure deferri solet. si quis namq; in testamento minus solenni heres fuerit institutus, heredi- tatem adire non potest vt pote non iure delatam § vlt. Inst. Quib. mod. test. infirm. l. hac consultissima § ex imperfecto C. de Testam.

68 Nec sufficit tantū delatam esse sed etiam perseverare oportet. Duob. tamen modis delata esse definit si veliam quæ sit hereditate vel spes eius ac- quirenda amissa.

69 Si semel fuerit quæ sita amplius quæri non potest: quia quod nostrum est amplius nostrum fieri non potest § sic itaq; Inst. de Act.

70 Si vero amissa, quemadmodum frustra repudiatur, quæ iam satis a- missa est, ita amplius mutata voluntate non acquiri potest quippe non am- plius delata l. 4. C. de repud. hered.

71 Amittitur hereditas aut repudiatione heredis, aut morte eius, aut tempore. De repudiatione inferius.

72 Morte amittitur si nimis heres nondum hereditatem aditatem decepit. Ipso namq; mortuo hereditatem non aditam, aut bonorum possessionem no- agnitam ad heredes non transmittit l. quoniam C. de lute delib. l. vnic. § in nouissimo C. de caduc. toll. l. emancipata C. Qui admitti ad bon. poss.

73 Fauore tamen personarum recepta est hæc transmissio etiam si heredi- tas adita non fuerit, vt in suis heredib. sui namq; heredes absq; vlla aditio- ne acqui-

me acquirunt hereditatem. Et per consequens etiam ad heredes transmit-
tunt l. 3. C. de Iure delib.

Quæstio. 74 Hoc verò inter Dd. controvèrtitur an suus heres ad quemcunq; here-
dem hereditatem transmittat? Imperatoria decisione hanc questionem o-
pus habere nonnulli Duarenos teste dixerunt. h.t.c. 5. Negatiua videtur pro-
bari posse per l. cum in antiquiorib. 19. C. de Iure delib.. Affirmatiua ta-
men nobis verior. per l. apud hostes C. de suis & legit. l. qui duos \$ in bello
ff. de reb. dub. l. Lucius ff. de Iure fisci vide Duar. h t. c. 5.

75 In infante idem quod in herede suo receptum est. Nam si infantia pa-
trem habenti hereditas delata fuerit nec pater ipsius nomine adierit, nihil
lominus tamen ad patrem transmittitur, quasi infanti iam ante quæstia l.
si infanti in princ. & § 2. C. de Iure delib.

76 Causæ etiam, rei q; æquitas in alijs quoq; personis eandem transmis-
sionem admittit, si nimirum quis hereditatem adire volens, impeditus fue-
rit. Casus est in l. 3. § quo ad causam ff. de Senatus c. fillan. similis etiam
in l. 1 in pr. ff. de Carb. edict.

77 Tertius reperitur in l. cum quidam \$ quod dicitur ff. de acquir. hered.
vbi quis heres scriptus erat posthumo, qui in utero mulieris esse dicebatur,
præterito. Quam diu enim in incerto est, an mulier sit prægnans, siue verè
prægnans sit, siue dicatur nihilo magis tamen hereditatem adire potest. d. l.
cum quidem \$ quod dicitur.

78 Nisi suus sit heres, qui in omnem euentum hereditatem adire potest
l. 3. § vlt. & l. 4. ff. de Senatus c. fillan.

79 Tempore nulla hereditas iure ciuili amittebatur. Semel. n. delatam
perpetuo adire quis poterat, qui non repudiauerat l. si curatoris 9. C. de
Iure delib.

80 Hodie tamen iure Prætorio amittitur hereditas in bonorum possessio-
ne. Huic n. delatæ petendæ certum à Prætore præfinitum est tempus: li-
beris & parentib. vnius anni spacium; extraneis verò centum dies \$ cum
igitur Inst. de bon. poss. l. 2. in pr. ff. Quis ordo in poss. l. 1. \$ quibus ff. de
success. edict.

II. Requi- 81 Secundo requiri diximus, vt heres delatam sibi esse hereditatem sciat
suum. \$ item extraneus Inst. de hered qual. & diff. si. n. incertus est, an testa-
tor mortuus sit nec ne, etiam si verè mortuus sit hereditatem tamen adire
non potest l. heres institutus l. is qui heres \$ si quis dubitet l. qui heredita-
tem 19. l. neminem l. qui superstis ff. h. t.

82. Certus

82 Certus etiam esse debet, de conditione testatoris, an nimurum fuerit paterfam. an v. filiusfam. & sic sciat testamentum valere vel non valere ut priore casu adire possit: posteriorē vero non item d. l. heres institutus 32. ff. b. t.

83 Quod si de sua dubitauerit conditione an paterf. sit vel filiusf. hereditatis aditioni nihil obstabit: quia intelligit hereditatem sibi delatam esse, quamvis nesciat an solus acquirere possit l. sed & si de sua ff. b. t.

84 Si falsum ab herede compositum dicitur testamentum, ipse quidem adire poterit si sciat, se non composuisse. Secus si ab alio compositum dicatur: quia de facto alterius est incertus, & ita de viribus testamenti dubitat l. cum falsum 46. ff. b. t.

85 Quemadmodum & ille dubitare dicitur, qui scit vel credit alium futurum in praecedenti successionis gradu ut proximus à filio posthumo heres institutus, dum mulier prægnans est, aut putatur esse prægnans, adire hereditatem non potest. Si scit non esse prægnantem adire poterit l. cum quidam \$ quod dicitur ff. b. t.

86 Si in eodem cum posthumo fuerit gradu siquidem prægnans fuerit mulier, filius iam natus prodimida erit heres, si non prægnans, in solidum erit d. l. cum quidam \$ quod dicitur ff. b. t.

87 Si emancipatus fuerit filius, non aliter adire poterit, quam si non prægnantem sciat l. ventre ff. b. t.

88 Hereditatem adire volens certus etiam esse debet, quota ex parte heres sit (a) item ex qua causa, an ex testamento an v. ab intestato. Nam si adeat quasi ex testamento, cum delata sit ab intestato vel e conuerso, hereditatem adeundo nihil agere videtur 6.) (a) l. is qui putat. cum ll. seqq. & l. pater 92. ff. b. t. (b) l. si is ad quem & l. eum qui duob. l. heres 32. ff. b. t.

89 Si sub conditione heres institutus fuerit certum est, pendente condizione hereditatem nec ipsi delatam esse, nec etiam adiri posse. Quod si nulla adscripta fuerit conditio aut que adscripta erat extiterit: si de ea tamen heres dubitat hereditatem adeundo nihil consequitur l. heres institutus ff. b. t.

90 Tertio requiritur, vt non tantum sciat sibi delatam esse hereditatem: III. Resed etiam vt declaret se velle adire hereditatem, & quidem intra certum quisitum tempus, de quo supra & l. 22 C. de Iure deliberand.

91 Quartò requiritur, vt talis sit persona que ex aditione obligari possit. IIII. Resed etiam vt declaret se velle adire hereditatem, & quidem intra certum quisitum. Nam que persona ex aditione non obligantur non etiam adire possunt.

92 Harum a aliae sunt in tutela vel cura: aliae alterius potestati subiectae.

93 In tutela est pupillus. Ille namqz absqz tutoris auctoritate, hereditatem quamvis lucrosam adire non potest l. more nostrae 8. ff. h. t. § neqz tam
men Inst. de auth tut. l. bonorum C. Qui admitti ad bon. poss. l. serus 7. §
impunes ff. de honor. poss.

94 Ut nec è contrario, tutoribus sine voluntate pupillorum propria au-
thoritate hereditatem adire permisum est. dd. ll.

95 Nisi infans sit pupillus quo casu non requiritur actus infantis si modo
ij adeant, per quos vult hereditatem ei acquiri l. si infanti 18. § parente C.
de Iure delib, l. restituta § pupillus ff. h. t.

Quæstio. 96 An tutor honorarius vel notitia tantum causa datus, pupillo ad here-
ditatem adeundam auctor fieri possit, queritur? Affirmatur per l. pupil-
lum 49. ff. h. t. Imò negatur l. & si plurib. ff. de auth. & consensu tutor.

97 In cura, vt' puberes, qui etiam si hereditatem sibi delatam sciant, ta-
men sine curatorum auctoritate adire non possunt: cum in contrahenda ob-
ligatione à prodigo nihil distare dicantur l. 3. C. de in integr. restit. l. is cui
bonis ff. de v. obl.

98 Furiosus etiam, cum nulla ipsius sit voluntas, per se hereditatem adi-
re non potest, sed curator ipsius nomine hoc facere potest) (l. furiosi 41. ff. de
R. I. l. vlt. § sibia. ex aliena C. de curat. furios.

99 Idem & in prodigo cui bonis interdictum est, dicendum videtur l. 5. §
1. ff. h. t.

100 Mutus nec non surdus etiam ita nati pro herede se gerere, & heredi-
tati obligari possunt l. mutum 5. l. pater 92. § vlt. ff. h. t. quia quæ sola vo-
luntate sine verbis aut alia solemnitate fiunt ea facit mutus non minus:
quam qui loquendi facultatem habet l. vbi non voce ff. de R. I.

101 Si verò mutus & surdus simul fuerit: ita vt omni intellectu careat
curator ipsius nomine aditionem expedire debet l. seruo inuito 65. § si pu-
pillo in fin. ff. ad SC. Trebell.

Quæstio. 102 Quæritur an per procuratorem hereditas acquiri possit. Negatiuam
receptam dicit Duar. h. t. c. 4. quamvis ibidem dissentiat & lib. 2. disput.
annivers. c. 27. cum Donello tamen & nos negatiuam probamus Don. in
comment. iur. ciuil. lib. 7. c. 9.

103 Alterius potestati subiecti sunt filius fam. & seruus. Filius fam. n.
non nisi patris iussu præcedente hereditatem profectitiam adire potest l. si
quis

quis mihi 25. § iussum l. Antistius 62. § si seruus ff. h. t. § item vobis Inst.
per quas pers. nob. acq.

104 An idem in aduentitia hereditate dicendum sit, queritur? Negamus Quæstio.
quia etiam eo in iusto acquirere potest l. vlt. C. de bon. quæ liber. Dd. com-
muniter in d. l. si quis mihi § iussum ff. h. t.:

105 Quæri & illud potest, an filius, qui sine iusu parentis adit heredita- Quæstio-
rem sibi saltem illam acquirat, vt à creditorib. hereditarijs conueniri pos-
sit? Et hoc negamus.

106 Quod supra de filiosam. diximus, idem & in seruo locum habet. Nisi
enim iussus parentis vel domini præcesserit adeo nulla filij vel serui erit adi-
tio vt nec etiam rati habitione postea secuta confirmari possit d. l. si quis mi-
hi § iussum & seq: & ibi gl. in verb. specialiter ff. h. t.

107 An seruus alienus bona fide possessus vel fructuarius hereditatem no- Quæstio.
bis acquirere possit, queritur? Distinguimus an contemplatione proprieta-
rj, an v. vsu fructuarij heres sit institutus, vt priore casu proprietario: poste-
riore vero vsu fructuario acquirat d. l. si quis mihi 25. & l. aditio 45. ff. h. t.
l. si serui 25. & seqq. ff. de vsu fr.

108 An iussi illorum in quorum sunt potestate, parere cogi possunt? Af- Quæstio.
firmamus l. cum aliquis C. de Iure delib. l. serui & filij nostri 16. ff. de Furt.
l. 3. C. de Patr. potest. Duar. h. t. c. 4.

109 Effectus quæsitæ hereditatis est, vt omnia commoda & incommoda he Effectus.
reditaria in heredem transferantur l. vlt. C. de Iure delib. § extraneis Inst.
de hered. qual. & diff.

110 Commodorum autem hereditatorum tria sunt genera. Quædam
enim sunt quæ olim fuerunt defuncti dum viueret: quædam postea heredi-
tati nondum aditæ acquisita: quædam ipsam aditam secuta eiq; adiuncta.

111 Quæ defuncti fuerunt siquidem in iure versantur omnia sunt heredi-
taria nisi quæ nominatim excipiuntur: si vero in facto, vt est possessio, iure
hereditario in nos non transfertur l. 1. & 2. ff. de acquir. poss. l. denig. ff. ex
quib. caus. maior.

112 Ius quod defunctus habuit consistit in dominio rerum singularum l.
heres in omne ff. h. t. l. 1. ff. de bon. possess. in iure in rem vt est ius vectigale
emphyteuticarum, seruitutes, pignus l. 1. ff. si ager vectig. l. 1. C. si vnuus
ex plurib. hered. credit. in actionibus tam in rem quam in personam § 1. Inst.
de perpet. & temp. act. & in exceptionibus l. vlt. ff. de except. rei vend. &
trad. l. si pactum ff. te. Probat.

113 Excipitur ius personale & actio iniuriarum. quæ ad heredes non transeunt. Personale ius vocamus, quod aut in facto persona consistit. ut in usufructu, in quo semper videntis persona spectatur l. 1. in pr. & § 1. ff. Quædo dies usufr. leg. ced. aut certe persona ita tribuitur, ut huic persona sola, non res locum faciat, ut sunt exceptiones ea, quæ parenti, patrono, marito & similib. ob pietatem & reuerentiam tribuuntur l. exceptiones 7. in pr. ff. de except. l. quia ff. solut. matrim.

114 Actio iniuriarum ideo ad heredes non transit: quia dissimulatione abولي solet § vlt. Inst. de Iniurijs: quæ dissimulatio in eo esse videtur si antequam iniuriarum quis ageret, decesserit.

115 Quæ post mortem defuncti hereditati nondum aditæ acquiruntur, sunt ea quæ per alluvionem & accessionem hereditarijs rebus accreuerunt: quæ etiam ex ijs nata editaue sunt, ut fructus prædiorum, animalium fructus lac, pilus, lana, ancillarum partus etiam l. item veniunt § item non solum l. sed et si § vlt. l. ancillarum & seqq. ff. de hered. petit.

116 Quorum præterea usucapio a defuncto cœpta aditahereditate nondum impleta est, & ob id usucapione hereditati sunt quæsita l. cœpta l. iusto l. nondum ff. de usucap. Item negotiorum gestorum actio, si quis gestit negotia hereditaria l. Nam & seruius § qui negotia ff. de negotijs gestis.

118 Quæ deniq; per seruos hereditarios ante aditam hereditatem quæsita sunt l. hereditas 61. ff. d. acquir. rer. dom.

119 Hereditatis aditionem sequitur etiam ius ad crescendi. Qui n. ex parte aliqua heres extitit huic reliquæ partes vacantes aut deficiente ad crescunt: non iure personæ heredis sed beneficio partis iam quæsita: quippe quæ nisi quæsita esset, ceteræ heredi ne quidem volenti acquirerentur.

120 Incommoda hereditaria sunt, æs alienum hereditarium, & onus legatorum vel fidei comissorum.

121 AEs alienum hereditarium dicitur id quod ab hereditate vel herede alijs debetur l. cedere § æs alienum ff. de V. S.

122 Estq; duplex: Aut est æs alienum defuncti; aut est æs alienum, quod post mortem defuncti nascitur & velut ab hereditate contrahitur.

123 In æs alienum defuncti primum hereditas, ac deinde per hanc heres factus succedit, & creditorib. hereditarijs obligatur etiamsi hereditas soluendo non sit l. more 8. ff. b. t. l. pro herede 20. § 1. & § Papinianus ff. eod.

124 Quod si solus succedit, solus conuenitur. Si v. plures, siquidem obligatio divisionem recipit singuli proportionibus hereditarijs obligantur l. 2.

C. de

C. de hered. aet. l. pacto successorum C. de Pactis. Si non recipit, in solidum tenentur l. 2. §. 1. & l. stipulationes non diuid. ff. de V.O. & l. heredes § an ea ff. fam. erciss.

125 Aes alienum ab ipsa velut hereditate contrahitur, ex negotiorum nimirum hereditariorum administratione & ex funeratione defuncti. Qui n. negotia hereditaria gerit, is hereditatem sibi obligat, idq; aës alienum cum ceteris onerib. hereditariis in heredem transit l. Nam & seruius § qui negotia ff. de neg. gest. l. si quis sepulchrum ff. de. Religios. & sumpt.

126 Onus etiam legatariorum vel fidei commissorum ad heredem spectat. Tenetur n. legatariis & fidei commissariis heres, vt & creditoribus l. 2. C. de hered. vel act. vend.

127 Hoc tamen interest, q; heres ari alieno obligatur etiamsi hereditas soluendo non fuerit l. quæ dotis 30. ff. soluto matrim. At legati vel fidei commissi nomine ultra vires hereditatis non teneatur l. 1. § is qui quadrangularia ff. ad SC. Trebell.

128 Quæ in hereditatis aditione necessario requiri supra diximus: eadem De omit. & in repudiatione requiruntur. In primis n. hereditatem delata esse oportenda vel repudian- tet, alias inutilis erit repudiatio.

129 Si quis namq; sub conditione heres institutus fuerit, & antequā conditio extiterit, hereditatem repudiauerit: existente postea cōditione, repudiatate. da heredis tio illa, quo minus adire, si velit, possit ipsi non nocebit l. is qui heres § 1. ff. b. t.

130 Deinde vt heres sibi hereditatem delatam sciat: quia in totum omnia quæ animi destinatione agenda sunt, non nisi vera & certa scientia perfici possunt l. in totum ff. de Reg. Iur.

131 Hinc qui putat se heredem necessarium cum sit voluntarius, hereditatem repudiando nihil agit: quia plus est in opinione. quam in veritate. l. is qui putat 15. ff. b. t.

132 Sic etiam & ille qui non valere aut falsum testamentum esse putat, repudiare non potest. Sed si certum sit id falsum non esse, quod falsum dicitur, sicut adeundo acquirit, ita etiam repudiando hereditatem amittit l. nec is 17. in pr. ff. b. t.

133 Tertio, vt talis sit persona, quæ repudiare possit. Vnde pupillus, quemadmodum sine tutoris autoritate hereditatem adire non potest: ita etiam nec repudiare l. obligari 9. § tutor ff. de auth. & cons. tut. § sed neg. Inst. d.t.l. is potest 18. ff. b. t.

134 Sic etiam nec filius fam. sine iussu patris nec è contra pater sine consentu filij hereditatem repudiare possunt: quia neuter absq; altera eam adire

potest l. is qui heres 13. § vlt. ff. h. t. l. remittente 11. C. de Iure delib.

Quæst. 135 De filio fam. infante hic queri potest an quemadmodum pater solus hereditatem adire & infanti querere potest. l. si infra C. de Iure delib. ita etiam solus repudiare? Negamus.

Repudia- 136 Repudiatio hereditatis non tantum fit verbis, sed etiam re ipsa (putio quomo- tarem abijciendo) & alio quo quis voluntatis indicio l. recusari 95. ff. h. t. § do fiat.

137 Nec tantum heres institutus sed & ab intestato veniens, repudiare hereditatem potest. Si tamen quis quasi institutus repudiauerit hereditatem, non amittit hereditatem quasi legitimus l. nec is 17. § vlt. ff. h. t.

138 Sed si quasi legitimus repudiauit, siquidem scit, se heredem institutum, credendum est utramq; repudiasse. Si vero ignorat, ad neutram ei. repudiatio nocebit: neg₃ ad testamentariam, quoniam hanc non repudiauit: neg₃ ad legitimam, quia non dum ei fuerat delata d. l. nec is 17. § vlt. ff. h. t.

Effectus 139 Effectus repudiationis præcipuus est, vt hereditate semel repudiata, repudia- nullum amplius ad eam acquirendam remedium superfit l. sicut maior 4. tionis. C. de repud. hered.

140 Nisi quis forte iuuetur vel ratione patriæ potestatis, vel ratione oneris ex persona cohæredis superuenientis.

141 Ratione patriæ potestatis, si nimirū sit suus heres qui repudiauit: quo tamen casu refert, an iste suus heres minor sit, an vero maior.

142 Si fuerit minor, adire adhuc poterit intra quadriennium: & post quadriennium aliud triennium ei indulgetur, si res hereditariae non sunt alienatae l. vlt. C. de repud. hered.

143 Si vero alienatae fuerint quadriennium ad restitutionem in integrum petendam ei conceditur d. l. vlt.

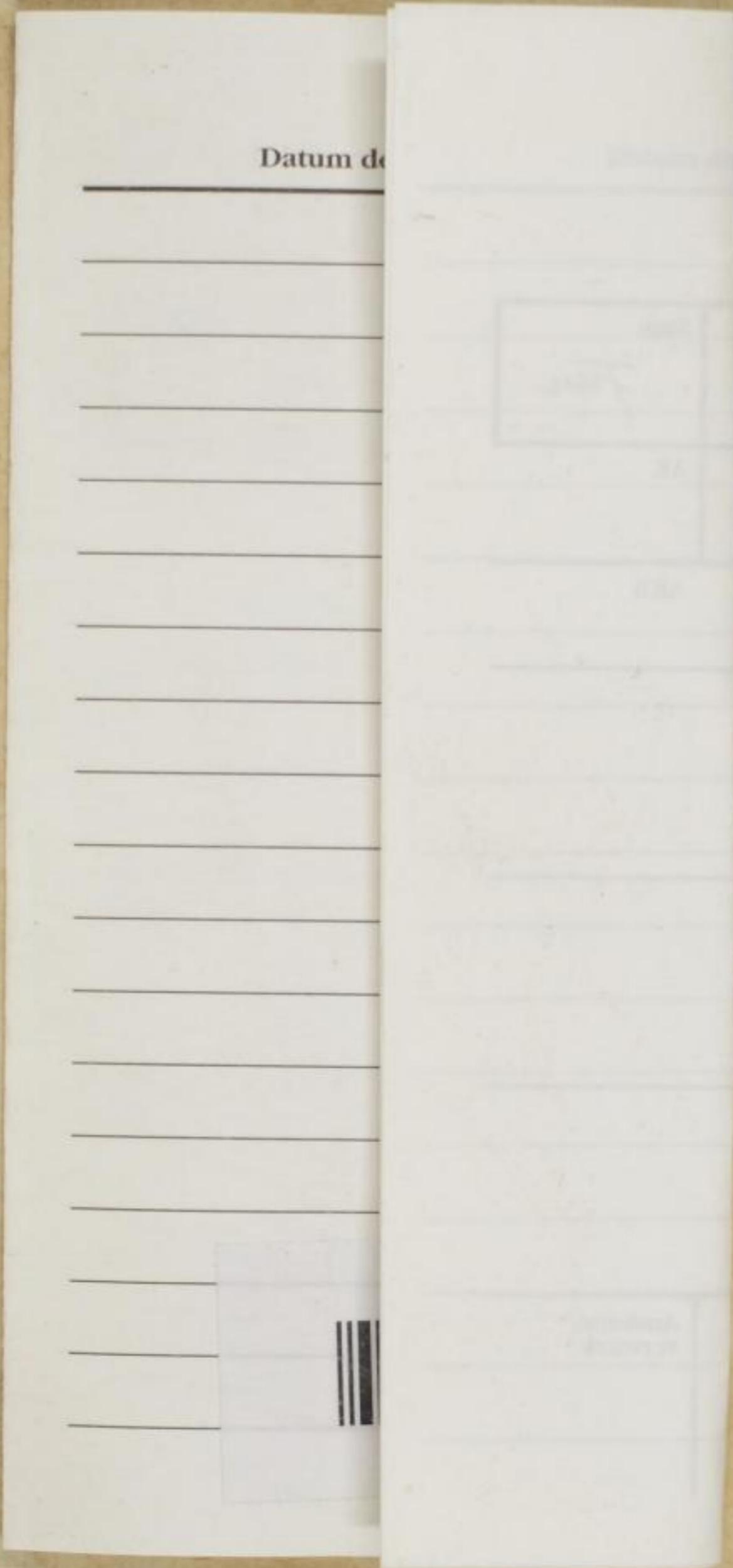
144 Quod si maior fuerit, & res hereditariae alienatae, omnino repellitur. Si non alienatae intra triennium adire potest d. l. vlt.

145 Ratione oneris superuenientis, vt si pro parte quis heres institutus fuerit, eamq; adierit: cohæres vero suam partem repudiet datur illi electio, vt aut tota hereditate agnoscat, aut à tota recedat & sic abstineat propter aliū, qui propter suā personā illud facere nō poterat l. cū hereditate 55. ff. h. t.

Quæstio. 146 Quæritur, an qui hereditatem paternā repudiauit pupillarē nihilominus adire poss. vel è contra qui pupillarē repudiauit paternā adire poss. Et ad prius affirmatiue ex l. quæsitū 40. & seqq. ff. h. t. ad posterius vero negative ex l. quidā elogio C. de Iure delib. & l. qui patri ff. h. t. respondemus. Vide Duar. h. t. c. vlt.

F I N I S.

Datum de

318

318

